

P E D E M O N T A N A

R E G I O.

TAURINORVM Regionem nunc Pedemontium vocamus, tanquam pedem montium; quoniam ad radices Alpium est, quæ Galliam, Sabaudiamque ab Italia diuidunt. Fines ponemus ab Oriente, Padum; à Meridie, Ligurum Alpes; ab Occidente, Galliæ Alpes; à Septentrione Duriam ripariam. Agros habet amœnis fructiferisque collibus plenos; qui frumentum, aliasque fruges, & optima vina, cum nobilissimis fructibus producant. Urbibus, Oppidis, Pagisque perhonestis nitent. Ducatus Taurinus, sub Longobardis appellabatur; à quibus in Prouinciæ formam, cui Dux præerat, redactus est. Longobardorum verò Imperio deleto, primùm in Italiæ Regum, quos Imperatores Cæsares instituere, potestatem venit: post in Regulorum diuersorum; diuque sæculis vltimis Ditioni Principum, Comitum, Ducumque Sabaudia fuit habita, donec Anno. M. D. XXXVI. partem eius Franciscus. I. Franciæ Rex cepit. (nunc verò Sabaudia Duci restituta est.) Metropolis est Ciuitas Taurinū, ad ostium in Pado Duria; quam Ptolemæus, Plinius, & Tacitus Augustam Taurinorū vocant. Priscis temporibus hanc nobilem fuisse Urbem, vel hinc intelligere licet, quòd Colonia Romanorū erat. Iacet ad montium radices, forma quadrata, cum portis quatuor, nobilitate Ciuium maximè clara; splendidis etiam ædificiis ornata, inter quæ summū templum. Gymnasium habet omnium disciplinarum; mirificeque rebus omnibus ad vsum vitæ necessariis & vtilibus abundat. Agro est perbono ac fertili, maximè verò versus Orientem & Austrum, cum vallibus ferri copia fecundis. Taurinum Longobardorum sedem fuisse Paulus Diaconus perhibet. His, vsque ad captum bello Caroli Magni Desiderium Regem, paruit: deinde autem in Italiæ Regum, Imperatorum, Montisferrati Marchionum, & Sabaudia Regulorum (quibus hodie etiamnum paret) fuit. Ad Padi fontem versus Ripellum & Paisana, sunt marmorum nobilium lapicidinae. Ad capitis Padi dextram, incipit planities quædam amœna, Vallis Padi dicta; vel (vt incolæ vocant) Luferna; ab Oppido nimirum, quod habet, Luferna. Procurrit in longum millia. xxx. latitudinis ad summum. II. In aditu eius Orientali capite, Mambrinū est; in exitus fine versus Occidentem, Crux lapidea præcella. Coloni vulgò nominantur Christiani, sed ritus & caeremonias Christianorū haudquaquam sequuntur; imò perquam nefaria flagitiosaque colunt instituta: quale præ ceteris est, quòd menstruo tempore diem obseruant, quo cuncti in Ædem conuenientes, post Antistitis impuri ac scelesti concionem, extinctis obscuro noctis luminibus, in venerem detestabili, ac prorsus à sanæ mentis nemine non vituperato exemplo, promiscuè ruunt. Hæc ex Leandro delibauimus, qui plura habet. Lege quoque de hac Regione Dominicum Nigrum. Vides in hac Tabella etiam Montisferrati Regionis, quæ hodie Mantuanæ Principibus paret, exactam delineationem. de hac vide Merulam, lib. 6. Historiæ Vicecomitum.